

פרשת קרח — תחיית המתים מן התורה

אחרי שהסתיימה מחלוקת קורח ועדתו נגד משה ואהרן, ציווה ה' לתת לאהרן ובניו מתנות כהונה. מהו ההסבר לעיתוי זה? מדוע נאמר ציווי זה מייד אחר סיום המחלוקת? פירש רש"י: לפי שבא קורח ועירער על מינויו של אהרן לכהן, רצה ה' לתת יותר תוקף לכהונת אהרן ובניו, ולכן ציווה לתת להם עשרים וארבע מתנות כהונה.

אחת מעשרים וארבע מתנות הכהונה היא תרומת המעשר. כל לוי שמקבל מעשר ראשון, צריך לתת לכהן "מֵעֵשֶׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר" (יח כו), כלומר, עשירית ממה שקיבל הלוי ניתן לכהן. וכך נאמר בפרשה: "וְנָתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוֹמַת ה' לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן" (יח כח).

על פסוק זה שואלת הגמרא במסכת סנהדרין (צ:): הרי בני ישראל יתחייבו בהפרשת תרומות ומעשרות רק אחרי שייכנסו לארץ ישראל, אך אהרן הכהן נפטר לפני שנכנסו לארץ! אז למה כתבה התורה שיתנו את התרומה לאהרן הכהן?

עונה הגמרא: אכן, אין דבר שנכתב בתורה לשווא, והואיל וכתוב שיתנו לאהרן תרומה, מכאן נלמד שהוא עתיד לחיות ואז יתנו לו תרומה. זהו אחד הרמזים בתורה לתחיית המתים.

שניים מרבני ירושלים, הקבורים זה לצד זה בהר הזיתים, נחלקו בשאלה האם כשיקום אהרן הכהן לתחייה יצטרכו לקדש אותו מחדש לקדושת כהונה, או שקדושת כהונה שלו לא התבטלה במותו, כמובא בספר "כמוצא שלל רב" של הרב אברהם רוזנטל (עמ' רעא).

האדר"ת, הרב אליהו דוד רבינוביץ' תאומים, היה חותנו של הראי"ה קוק, והוא שימש (לצד הרב שמואל סלנט) כרבה של ירושלים מאדר תרס"א ועד לפטירתו באדר תרס"ה בגיל 61. האדר"ת סבר שבמותו של אהרן פקעה ממנו קדושת הכהונה ויצטרכו לקדש אותו מחדש.

באלול תרס"ו הגיע לירושלים הרב חיים ברלין, בנו הגדול של הנצי"ב, הרב נפתלי צבי יהודה ברלין, ולאחר שנפטר הרב שמואל סלנט בכ"ט באב תרס"ט, שימש הרב ברלין כרבה של ירושלים עד פטירתו ב"ג בתשרי תרע"ג. הוא סבר שקדושת הכהונה של אהרן לא פסקה ממנו במותו, ולכן כשיקום לתחייה לא יצטרכו לקדש אותו מחדש.

ראיה לדברי הרב חיים ברלין במסכת בבא מציעא (קיד:). מסופר שם שרבה בר אבוח פגש את אליהו הנביא בבית קברות של גויים, והוא שאל את אליהו: "איך כבודו נמצא בבית קברות? והרי אתה כוהן!" ואליהו ענה לו שמותר לו, כי קברי גויים אינם מטמאים.

הסיפור הזה היה לאחר שאליהו עלה בסערה השמימה, ואילו סבר אליהו כמו האדר"ת שקדושת הכהונה פוקעת במותו, הוא היה צריך לענות שאחרי שהוא עלה לשמיים הוא כבר לא נחשב כוהן. מכיוון שהוא לא ענה כך, מוכח שגם לאחר מותו נשאר הכוהן בקדושתו.

ה"פתחי תשובה" (אבן העזר סימן יז) הביא בשם הרב חיד"א בספרו "ברכי יוסף", שמי שמת ובנס קם לתחייה, לא משתנה מעמדו האישי עקב מותו, ואשתו אינה צריכה להינשא לו מחדש.

על פי זה דן הרב ולדינברג בשו"ת "ציץ אליעזר" (חלק טז סימן כד) בשאלה מה דינה של אישה שבעלה עבר ניתוח לב פתוח. בזמן הניתוח מפסיקים את פעולת הלב, ובזמן שהלב אינו מתפקד חי החולה רק בעזרת מכונת ההנשמה. האם אחרי הניתוח הוא צריך לקדש את אשתו מחדש? תשובתו: כל זמן שהאדם מוגדר כחי, אף על פי שחייו תלויים במכונת ההנשמה, אין אשתו צריכה קידושין חדשים אחרי הניתוח.

עולה מכאן שמדין תרומת מעשר הכתוב בפרשת השבוע, למדנו יסוד חשוב באמונת ישראל, שתחיית המתים רמוזה בתורה.